

Sygn. akt IV CO 1/12

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Irena Gromska-Szuster
(przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Dariusz Dończyk
SSN Zbigniew Kwaśniewski

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 10 maja 2012 r.,
na skutek skargi powoda
o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Najwyższego
z dnia 17 listopada 2011 r., sygn. akt IV CSK 113/11,
w sprawie z powództwa M. S.
przeciwko E. K.
o nakazanie złożenia oświadczenia woli,

- 1) odrzuca skargę;**
- 2) zasądza od M. S. na rzecz E. K. kwotę 7200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.**

Uzasadnienie

Powód M. S. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r. wydanym w sprawie IV CSK 113/11, którym Sąd Najwyższy w wyniku skargi kasacyjnej pozwanej E. K. uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 23 września 2010 r. i zmienił wyrok Sądu Okręgowego z dnia 24 lutego 2010 r. w ten sposób, że oddalił powództwo o zobowiązanie pozwanej do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu na powoda udziału $\frac{1}{2}$ we współwłasności określonej nieruchomości, oparte na twierdzeniu o odwołaniu przez powoda darowizny tego udziału.

Powód powołał jako podstawę wznowienia art. 403 § 2 k.p.c. wskazując na wydanie przez Sąd Rejonowy w dniu 7 października 2011 r. wyroku w sprawie [...], skazującego obdarowanego K. S. za popełnienie wobec powoda przestępstwa przeciwko czci przewidzianego w art. 216 § 1 k.k., który to wyrok uprawomocnił się w dniu 15 października 2011 r.

W ocenie skarżącego, wydanie powyższego wyroku jest zarówno nową okolicznością faktyczną jak i nowym dowodem, z których powód nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu, a które miałyby istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności wobec wynikającego z art. 11 k.p.c. związania sądu cywilnego ustaleniami prawomocnego wyroku skazującego sądu karnego.

Pozwana wносиła o odrzucenie skargi i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Możliwość wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. jest uzależniona od łącznego zaistnienia trzech przesłanek: po pierwsze wykrycia, po uprawomocnieniu się wyroku, nowych faktów lub dowodów, które istniały już w toku tego postępowania, ale nie zostały w nim powołane, po drugie możliwości ich wpływu na wynik sprawy i po trzecie niemożności skorzystania z nich przez stronę w poprzednim postępowaniu.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, środek dowodowy, który powstał już po uprawomocnieniu się orzeczenia, podobnie jak okoliczność faktyczna, która zaistniała dopiero w tym czasie, nie stanowią podstawy wznowienia postępowania przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c., co dotyczy również wyroku, mającego dla rozstrzygnięcia charakter prejudycjalny, który uprawomocnił się już po uprawomocnieniu się orzeczenia w zaskarżonej sprawie (porównaj między innymi postanowienia z dnia 5 czerwca 2003 r. II CZ 48/03, z dnia 4 września 2008 r. IV CZ 70/08, z dnia 17 kwietnia 2009 r. III CZ 17/09 i z dnia 15 grudnia 2009 r. II PZ 24/09, niepubl.). W przepisie art. 403 § 2 k.p.c. chodzi bowiem tylko o takie dowody i okoliczności faktyczne, które zostały „wykryte” po zapadnięciu (uprawomocnieniu się) zaskarżonego wyroku, a więc istniały już w trakcie toczenia się postępowania w tej sprawie, lecz nie były i nie mogły być wówczas znane stronie (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2008 r. V CZ 46/08 i z dnia 25 maja 2011 r. II CZ 20/11).

Nie stanowi zatem ustawowej podstawy wznowienia postępowania powołany w skardze powoda, jako nowy dowód, wyrok karny skazujący obdarowanego za popełnienie wobec darczyńcy przestępstwa przeciwko czci, podobnie nie może być uznany za nową okoliczność faktyczną fakt skazania obdarowanego za ten czyn, skoro wyrok skazujący zapadł i uprawomocnił się już po uprawomocnieniu się wyroku Sądu drugiej instancji.

Niezależnie od tego trzeba także stwierdzić, że fakt toczenia się przeciwko obdarowanemu powyższego postępowania karnego był znany wszystkim Sądom rozpoznającym sprawę i był przedmiotem ich oceny, także w zakresie wpływu zapadnięcia ewentualnego wyroku skazującego na wynik sprawy cywilnej. Sąd Najwyższy, badając tę kwestię w ramach oceny zgłoszonego zarzutu kasacyjnego naruszenia art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. przez nie zawieszenie postępowania do czasu zakończenia sprawy karnej, uznał ten zarzut za nieskuteczny, stwierdzając, że to uchybienie nie miało wpływu na rozstrzygnięcie sprawy. Tym samym uznał za niemające wpływu na wynik sprawy zapadnięcie ewentualnego wyroku skazującego, na który powołuje się obecnie powód w skardze o wznowienie postępowania. Natomiast sam fakt popełnienia przez obdarowanego czynów wobec darczyńcy, za które został później skazany, był

powołany już w pozwie i oceniony przez wszystkie Sądy orzekające w sprawie. Wyrok karny potwierdził jedynie z mocą wsteczną, że znane i ocenione przez Sądy w sprawie cywilnej czyny obdarowanego wobec darczyńcy były przestępstwem naruszenia czci. Potwierdził zatem fakty znane już w toczącym się postępowaniu i poddane ocenie także Sądu Najwyższego, który uznał te czyny za niedające podstawy do odwołania darowizny, zaś możliwość skazania obdarowanego za ich popełnienie, za bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy cywilnej.

Z tych względów wskazane przez skarżącego, jako podstawa wznowienia postępowania, wydanie powołanego wyżej prawomocnego wyroku skazującego, nie może być uznane za nowo wykrytą okoliczność faktyczną ani nowo wykryty dowód, mogące mieć wpływ na wynik zaskarżonej sprawy, z których powód nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu, co oznacza, że skarga nie opiera się na ustawowych przesłankach wznowienia postępowania określonych w art. 403 § 2 k.p.c.

Prowadziło to do odrzucenia skargi na podstawie art. 410 § 1 k.p.c., bowiem samo sformułowanie w skardze o wznowienie postępowania zarzutów w sposób odpowiadający ustawowo określonym podstawom wznowienia nie oznacza, że skarga opiera się na takiej podstawie, jeżeli podstawa ta faktycznie nie występuje (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1999 r. III AO 5/99, OSNP 2000/14/564 i z dnia 19 czerwca 2008 r. II PZ 11/08, niepubl.).

O kosztach postępowania skargowego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1 i art. 406 k.p.c.